

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 36 nr. 8

20. april 2023

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Ass.: Gert Hansen

greenland
travel

Angalanissat tulleq
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk.

- Nammineq akiligassaappat attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Suli eqarfittut inniminniinermi attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

Bestil din rejse hos
Grønlands Rejsebureau.

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf.: 701107 • www.greenland-travel.gl

Åbningstider

Mandag-fredag 7.00-17.00 • Lørdag 8.00-12.00

Det professionelle byggemarked

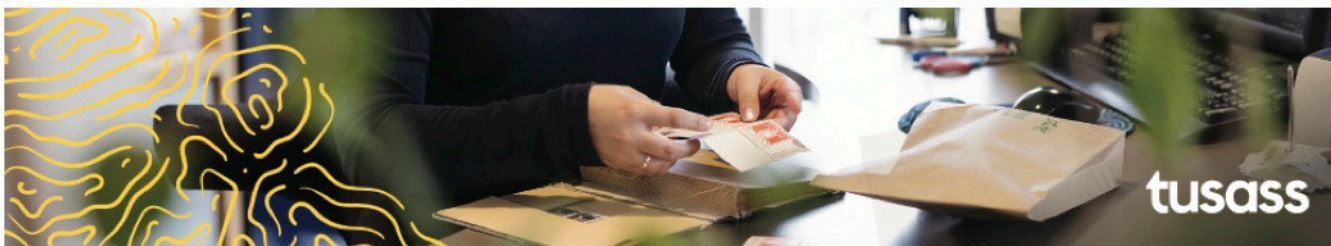
Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

tusass

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
upernarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Nunatta naatsiiaa iluatsitsi- vallaanngitsoq

Nunatsinni naatsiianik tunisassiorneq kinguariarsimavoq – atuisartullu naatsiianut nunatsinneersut tatigininnerat pitsaavallaanngilaq.

Nunatsinni naatsiianik tunisassiorneq 2019-ip tungaanut ukiopassuami iluatsilluartumik ingerlasimavoq. Naatsiiat qaffasissumik pitsaassuseqarput, atuisartunit piumaneqarluartulik, igasunillu mamarsaakkanik nerisassioartunit nersualaarnearluartarluatik, ilisimatusartunillu ungasissumeersunit pingaartumik Kujataani naatsiianik nappaateqanngitsunik naatitsisoqarsinnaanera uissuummissutigineqartarluni, allappoq Sermitsiaq /AG

Taamaalillutit nittartakkami atuartartut aviisimi allaaserisamik, nalinginnaasumik aningaasanik akeqartartumik atuarsinnaallutit. Neriuppugut allaaserisaq aviisit allaanerunerannik aamma tusagassiutini akeqanngitsuni issuakkatut nutaarsiassaannaannginnerannik takutitsiumaartoq. Aviisit

pitsaassusaat annertoq itisiliinernit aamma tunuliaqutinik aamma minnerunngitsumik inuit pillugit allaaserilluakkanik pissuteqarput.

Neriuppugut misiliummik pisartagaqalernissannut isumasarsiofigisinnaagit, taamaalillutik inuiaqatigiit ineriartorerrannut malinnaalluarsinnaanerussagavit.

Taamanimiit nipi allanngorsimavoq. Naatsiiat iluatsilluartut tassaalersimapput naatsiiat iluatsippallaanngitsut. Tunisassiorneq kinguariarsimavoq, atuisartut mamassusaanik naammaginnissimagunangillat, Neqillu Narsami naatsiianik toqqorsiviata naatsiiat nunatsinneersut tonserpassuit ukiut tamaasa eqqaavissualiaattariaqartarsimavai.

Qernertortallit

2019-imiilli unammilligassaqalersimavoq, naatsiiat Neqimeersoq qeqqamikkut qernertortaqaletarsimmata.

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Iloqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

^{Nutaq}
kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Tunniussiffissaq kingulleq:

Sidste frist for indlevering:

27. april 2023

Normu tulleg saqqummeqqissaq:

Næste nummer udkommer igen:

4. maj 2023

- Naatsiiat naatsiiatut tikisinneqartartut pitsaassuseqanngillat pitsaanerunatilluunniit. Taamaattumi pisiniarfinni pisisartut siornatigut naatsiianut tatiginnitsigiunnaarsimaput, Neqimi pisortaq, Ole Vestergaard, oqarpoq.

2019-imi ajutoortoqarneranut suna pissutaasimanersoq Ole Vestergaardip imaluunniit immikkut ilisimasallit Sermitsiap oqaloqatigisimasaasa oqaatigisinnaangilaat.

- Ilisimatitsissutigisinnaavarput, Danmarkimi naatsiiantik naatitsisartut kattuffiat naatsiiat suussusaannik toqqaanermi pilersuineri aqutit tamakkerlugit pitsaassuseq sapinngisamik qaffasinnerpaaq qulakkeerniarlugu atortaratsigu.

Upernaviarsuk naatsiiantik assigiinngitsunik misileraasarpoo Aarhus Universitetimillu oqaloqateqarnermik ingerlataqarluni kiisalu issumik ingerlaavartumik misissuinerit ingerlassinnaanissaannut aningaasaliissutissarsiorluni, naqqarpiaanniit pitsaassuseq qulakkeersinnaaniassagatsigu, Ole Vestergaard oqarpoq.

Tunisassiaq uumassusilik

- Naatsiiat tunisassiaavoq uumassusilik, pitsaassuserlu ukiumiit ukiumut allanngorartorujussuusarluni. Tamatuma saniatigut naatitsisartuni ataasiakkaani pitsaassuseq aamma allanngorartarpoq. Naatitsisartorupugut ukiumiit ukiumut nioqutissiamik pitsaasumik tunniussaartuuartartunik, aammali naatitsisartorarluni iluatsinngisaannartunik, tunisassianut siunnersorti Torben Nielsen, Danespo-meersoq, Danmarkimi naatsiiantik tunisassiorneq pillugu oqaluttuarpoq.

Upernaviarsummi naatsiivilerisoq Kim Neider paasissutissiivoq, nunatsinni naatsiiantik naatitsisartut pingaartumik naatsiiat Sava, Folva, Solist, ballerina aamma Gala atortarat. Taakkua tamarmik ilisimaneqarlualtuupput Danmarkimilu naatsiiantik naatitsisarnermi atugaasorujussuullutik, taamaattumik naatsiivilerisup ilimagingnilaa tamanna 2019-imi ajornartorsiutinut nassuiaataasinnaasoq.

- Naatsiiat qernertortaqartarnerat qaangerneqareersimavoq. Immaqa naggorisaatinik ajornartorsiutaasimavoq, kisianni sorpassuarnik pissuteqarsinnaavoq, Kim Neider paasissutissiivoq.

Narsami naatsiianut toqqortaateqarfik

Ukiualuit matuma siorna ingerlalluortoqarsimagaluarpoq. Neqi 2016-imi naatsiianut toqqortaateqarfimmik pilersitimmat naatsiiat 100 tonsit sinneqartut tassunga tunineqarsimapput. Nunatsinni issup naatsiiantik naatitsinissamut piukkunnarlunnaartuunera ilisimatuut isumaqatigiissutigaa. Nappaaterpassuit uumasuaqqallu ajoqutaasut, nunarsuup sinnerani naatsiiantik naatitsisartunit akornutigineqartartut, nunatta issuani nassaassaangillat.

Taamanimiilli tunineqartartut kinguariartorsimapput – Neqilu naatsiiat amerlanerpaartaannik ullumikkut eqqaasariaqartalersimalluni. Piffissami naatitsiviusumi qaangiuttumi naatsiiat 72 tonsit Neqimut tunineqarsimapput, taakkunanngalu taamaallaat 12 tonsit nioqutiginerarsimallutik, Neqi paragraf 37 naapertorlugu apeqqummi Inatsisartunut ilaasortamut Mariane Paviaseenimut (IA) Kujataani qinigaasimasumut paasissutissiivoq.

Mariane Paviaseenip nunatsinni naatsiianut atatillugu periarfissat atorluarneqannginnerat naammaginngilluinnarpaa. Naatsiiat nunanit allaneersut nunatsinni tunisassianit akikinernerunerat paasiuminaatsippaa.

Taanna Kommune Kujallermi borgmesterimit Stine Egedemut (IA) taparserneqarpoq:

- Naatsiiateqarpugut mamarluartunik pitsaassutsimikkullu unammillersinnaassuseqartunik. Nunatsinni issup Danmarkimi issumit pitsaanerunera ilisimatusarnikkut takutinneqarsimavoq, naatsiianti oqummik pilersitsisartunik soqannginera pissutigalugu. Imminut pilersulerusukkutta sooq taava naatsiiantik nunatsinneersunik sulit nutaatillugit siammarterinissaq taama ajornakusoortigaa, Stine Egede aperivoq.

- Naatsiiat nunatsinneersut igiinnarneqartarnerinut taarsiullugu tamakkiisumik atorluarneqalersinnaaqqullugit ataqatigiissaakkamik aqqiissuteqarnissamut politikikkullu iliuuseqarnissamut piffissanngorpoq, Stine Egede isumaqarpoq.

Naatsiiat pillugit isumasioqatigiinneq

Naatsiiat pillugit politikikkut aalassassimaarneq ajornartorsiutit pillugit Narsami isumasioqatigiittoqaaqqammerneranik kinguneqarsimavoq. Isumasioqatigiinnermut aggersaasuuvoq Nunalerinnermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfik, tamatumanilu sammisaq tassaalluni pilersuineq tamakkerlugu pitsaassutsimik sapinngisamik qaffasinnerpaamik qulakkeerrinneq, tamatumalu saniatigut naatsiiantik immikkoortunik toqqaasarneq.

- Naatsiiat nunatsinneersut pingaarnertut isigalugu pitsaassusaat ajunngitsuuvoq isumasioqatigiinnermi isumaqatigiissutigineqarpoq, Neqip pisortaa Ole Vestergaard oqaluttuarpoq, taannalu paasissutissiivoq, Neqi ullumikkut naatsiiantik naatitsisartunit pingasunit taamaallaat tigooraalersimasoq.

- Tunisassiornerup immikkoortuani kikkut tamarmik pitsanngorsaatissanik suliaqarsimapput. Naatitsisartut naatsiiantik assigiinngitsunik, naggorisaatinik, qalluinnermik toqqortarinnermillu sulissuteqarsimapput. Assersuutigalugu Eqaluit Iluanni nutaamik toqqorsiviliortoqarsimavoq naatsiiannilu assaannarmik qalluisoqartalersimalluni.

- Neqi ullumikkut naatsiiantik Narsamut Viking II atorlugu assartuisarpoq, tassanilu naatsiiat taartumi nillataartumilu toqqortarineqartarlutik. Naatsiiat poortorneqannginnerminni naatitanullu karsini assartorneqannginnerminni maattunerulaalersimasarput. Royal Arctic Linep Kalaallit Nunaata sinneranut siammarterineq isumagisarpaa, naatsiiallu assartorneqarnerminni taartumi, nillataartumi silaannarissakkamilu toqqortarineqartarnissaat qulakkeertarlugu.

- Tamatuma peqatigisaanik pisiniarfiiit naatsiiantik taartumi nillataartumilu toqqortarinnerinnermut pikkorinnerulersimapput, Ole Vestergaard oqarpoq.

Folkeskole i Qaqortoq har behov for antimobbestrategi

Kommunalbestyrelse vil sikre antimobbestrategi og arbejde for, at skolen har de nødvendige ressourcer til at arbejde med en konstruktiv og virksom indsats.

Vold og mobning fylder på folkeskolen Tasersuup Atuarfia i Qaqortoq - både hos elever, forældre, skolens lærere og ledelse.

Det har kommunalbestyrelsen i Kommune Kujalleq fået indblik i.

Der har været eksempler på grov vold, fortæller udvalgsformanden, der ikke ønsker at gå i detaljer med, hvad det konkret drejer sig om. Men, siger hun:

- Gudskelov er det ikke i det omfang, som det bliver blæst ud i samfundet.

Strategi mod mobning

Til trods for dette er der behov for en antimobbestrategi, oplyser udvalgsformand Bibi Kielsen. Det står klart efter, at der er blevet afholdt et dialogmøde med skolens ledelse.

- Der skal være en overordnet strategi for, hvilke handlingsplaner, der skal laves.

Bibi Kielsen fortæller, at der både skal tages hånd om mobbere og mobbeofrene.

Såfremt man ikke har en strategi at forholde sig til, kan det være svært at vide, hvordan man skal gribe en given situa-

tion, ifølge udvalgsformanden.

- Det er sådan nogle ting, vi i første omgang arbejder for, så skolen har noget at forholde sig til og arbejde ud fra.

En kulturændring

Hun understreger, at skolens ledelse har gjort, hvad de ifølge papirerne skal gøre i tilfælde med mobning. Men formålet med den nye strategi er, at der slet ikke skal være mobning.

- Det er ud fra den tanke, at vi (udvalget, red.) arbejder.

Udvalget vil også arbejde sammen med skolens ledelse og forældre for at skabe en kulturændring, der kræver en fælles indsats.

Derudover vil udvalget have et øget fokus på at styrke indsatsen for at forebygge vold og mobning på skolen og mødes med skolens ledelse hver måned for at vurdere, hvad skolen har behov for fra politikerne.

Under forårssamlingen tilbage i 2019 blev et enigt Inatsisartut enige om, at der skulle udvikles en national strategi mod mobning.

Der er blevet taget hul på strategien i sommer sidste år, alligevel er der brug for yderligere tiltag for at dæmpe op for vold og mobning.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

Kuannersuit: Striden fortsætter - endeligt afslag klar om få uger

Energy Transition Minerals har indleveret høringssvar på Naalakkersuisuts udkast til afslag om udvindingstilladelse på Kuannersuit. Dermed kan der lægges sidste hånd på et endeligt afslag, som selskabet dog har et år til at klage over.

I februar har Energy Transition Minerals indleveret svar på en høring om afslag på udvinding af mineraler på Kuannersuit (kvanefjeld) ved Narsaq.

Dermed kan Naalakkersuisut indenfor tre uger aflevere sit endelige svar på ansøgningen. Det oplyser departementschef i Departement for Råstoffer og justitsområdet, Jørgen Hammeken Holm til Sermitsiaq.AG.

Tilbage i december fik Energy Transition Minerals fornyet deres efterforskningstilladelse, og det mener selskabet er et udtryk for, at loven om forbud mod udvinding og efterforskning efter uran ikke er gældende for deres udvindingstilladelse.

Fortsat afslag på udvindingstilladelse

Men det afviser departementschefen kategorisk.

- Forlængelsen har umiddelbart intet at gøre med uranloven. Det er normal procedure at forlænge efterforskningstilladelser, hvis en virksomhed efterlever kravene om at have en vis størrelse omkostninger til efterforskning. Det kan de (Energy Transition Minerals Ltd., red.) sagtens leve op til. Begrundelsen ligger ikke i uranloven, slår han fast.

Departementschefen oplyser ydermere, at efterforskningstilladelser, der er givet før loven trådte i kraft, ikke er omfattet af loven, men at udnyttelsestilladelser, der skal udstedes efter loven er vedtaget, er omfattet af forbuddet om efterforskning og udvinding af uran.

For højt indhold af uran

Naalakkersuisut har begrundet afslaget i det udkast, der er sendt i høring med, at der ikke kan gives tilladelse til udvinding, da indholdet i minen omfatter mere en 100 ppm uran, hvilket blev forbudt i uranlovgivningen fra 2021.

Selskabet har altså nu sendt høringssvar med indvendinger mod afslaget både på faktuelle indsigelser og det lovmæssige

ge i afgørelsen.

Men høringssvaret ser ikke ud til at ændre udfaldet, mener departementschefen.

- Det er korrekt, at de har indgivet et høringssvar til vores udkast på afslag om efterforskningstilladelse. Umiddelbart er der ikke noget nyt i deres omfattende svar, som kan ændre den indstilling, vi fra departementet giver til Naalakkersuisut. Derfor regner jeg med, at vi indenfor tre uger har en indstilling klar til naalakkersuisut om at afslag på efterforskning.

Kan klage over afgørelsen

Når det endelige afslag er afleveret har selskabet et år til at klage over afgørelsen.

Energy Transition Minerals kæmper fortsat på flere fronter for at få deres tilladelser i orden. De har indgivet en til lægsansøgning om udnyttelse. I det nye forslag vil selskabet bryde malmen og skille uran fra mineralerne for at lægge uranen tilbage i fjeldet, hvor der i det første projekt var lagt op til at uranen skulle udvindes og sælges.

Spørgsmålet i striden er så, om udvinding er, når man graver malmen op af jorden, når det har været i process anlæget, eller når man sælger det.

- Udnyttelse og udvinding er ord i samme kategori, men det er ikke 100 procent klart i loven. Vi mener klart, at udnyttelse er så snart man graver noget op af jorden, siger Jørgen Hammeken Holm.

Voldgiftsagen kører sideløbene

Udover ansøgningen om udvinding, så har selskabet indgivet en voldgiftssag på baggrund af virkningen af uranloven fra 2021 på selskabets rettigheder omkring den eksisterende efterforskningstilladelse, og retten til en udnyttelsestilladelse.

- Vi kæmper videre med voldgiftsagen, som vi fortsat håber bliver afvist, slutter Jørgen Hammeken Holm.

Naalackersuisulli akulerukku-sunnigillat

Arnarlunniarnissaagaluq sapaatini akunnerni marlungortuni pinngitsoorpoq. Maannalu KNAPK marlungornermi apriliip 18-iani akerliussutsimik takutitsinissamik aarlerisaarilerpoq.

Arnarlunniarnissaagaluq sapaatini akunnerni marlungortuni pinngitsoorpoq.

Arnarlunniarneq apriliip aallaqqaataani aallartittussaagaluorpoq, aalisartulli suli tassa tamakkuninnga tulaassuinngilat, KNAPK-p Royal Greenlandillu akornanni kilumut aki suli isumaqatigiissutiginnimmassuk.

Maannali KNAPK marlungornermi apriliip 18-iani akerliussutsimik takutitsinissamik aarlerisaarilerpoq:

- Killiffik imaannaangitsoq aalisarnikkut pissutsit eqqarsaatigalugit allaqussinnaangitsumik allamik aqutissaaruttutut misigaluta taamatut siunertaqarpugut, Nikkulaat Jeremiassen KNR-mut oqarpoq.

Suliaq naatsumik

Aalisartut apriliip aallaqqaataani nipsisanniarsinnaangortarput. Ullunilu 60-ini nipsisanniarsinnaatitaapput.

Ukioq mannali taamaattoqanngilaq.

Isumaqatigiinnigissut siornarnisaq qaqeqqinneqarpoq. Royal Greenlandip nipisaat suaannut tunisanut kiilumut 22 koruunimik akiliuteqarniarneranut isumaqatigiinnginneq tunngassuteqarpoq - tamanna annikippallaartut aalisartut isumaqarput, taakkulu tamanna pissutigalugu qassutitik nunamiitsiinnarpaat.

Royal Greenlandip kiilumut 22 koruuni siorna aamma neqeroorutigaa. Tamanna pissutigalugu aalisartut Royal Greenlandip saani Namminersorlutik Oqartussallu silataan- ni akerliussutsimik takutitsipput.

Sapaatilli akunneri pingasut qaangiuttut aalisartut qassutitik atuliinnarpaat nipsisannielerlutillu. Akiliutinneqartorlu 22 koruuni qaffanneqanngilaq.

Arnarluit suaasa akii pillugit KNAPK-miit kissaatigineqarpoq kilomut 5 koruuneqartinneqassasoq. Illuatungerisaasali tassa Royal Greenlandip kissaatigaa siorna akigitinneqartut kilomut 22 koruuneqartinneqassasoq, tamannali aalisartut akueriumanngilaat.

Inatsisartut Naalackersuisullu akerliussutsimik takutitsinissami marlungorpallu piumaartussami oqariatorfiginiarneqarput, KNAPK-miimmi isumaqarput taakku aalisartunut tunngatillugu suliassatik iluamik kivissinnaanngikkaat.

Taamaattumillu Kattuffiup siulittaasua isumaqarpoq Naalackersuisut tunuartaqalersut:

- Aningaasap pisissutaasinnaanera eqqarsaatigalugu, allat akissarsiatik naleqqussaraat uagulli sullitatta akissarsiaat ukiorpasuarni nikigatik inissisimapput, nunattalu avataani qanoq inissisimasoqartoq nalunnilarput. Aalisartut aamma lu sulisartut matumani akissaataat aallaaviupput taamatut akuersaarsinnaajunnaarnitsinnut, Nikkulaat Jeremiassen taama oqarpoq.

KNAPK-p kissaatigaat isumaqatigiinniarnerni Naalackersuisut akuliuttariaqaraluartut, Royal Greenlandimi Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuummat.

Naalackersuisulli akulerukkusunnigillat, Piniarnermut Aali-sarnermullu Naalackersuisoq Karl Tobiassen naapertorlugu taakku isumaqaramik Naalackersuisut kattuffiit illersomis-saat pingaartikkaat aammalu illuatungeriit namminneq aaqqiisinaanissaat pingaartikkitsik, taakku tusagassiutinut allagaqarluitk taama oqarput.

Isornartorsiuisoqareersorlu: Kalistat Lundip naatsiiat pillugit suliassaq iliuuseqarfigaa

Naalackersuisoq Narsami naatsiiat pillugit isumasiortit-sivoq. Imminut pilersorneq siuarsarneqassappat, nukin-nik aningaasanillu tunniussisoqartariaqartoq, tassani peqataasut naatsiiat nunatsinneersunut atatillugu isumaqatigiipput.

Naalackersuisut pingaartittorujussuaat kalaallit naatsiiat naatitaat ukiut tamarluinnaasa pisisartunit atorpeqartassasut. Nunalerinermut, imminut pilersornermut, nukissiutinut avatangiisinullu naalackersuisoq, Kalistat Lund taama oqarpoq.

Narsami isumasiortitsinerup kingorna taama oqariartuuteq-arpoq, tassani naatsiiat aamma naatitanik naatitsisartut, Neqi A/S-imit, Namminersorlutik Oqartussanit aallartitat peqataapput.

Tassunga atatillugu imaatigut assartuineq, naatsiiat toqq-orsivik, maskiina immikkoortiterut, poortuutissat, unammil-lersinnaassuseq, pisiniafinni inissisimanagerat aamma akit oqallisigineqarput. Naatsiiat nutaat aamma eqqartarneq-arput kiisalu naatsiiat toqunartunik serpartarneqarneq ajor-tut kiisalu oqoqanngitsut nunatsinni naatsiiat ilisarnaquti-gissagaat aamma oqaluuserineqarput.

- Nuannaarutigaa isumasioqatigiinnermi naatsiiat nunamut ilineqarnerminiit pisisartunut anngunneqarnissaata tungaanut suliallit peqataammata. Suliassat annerpaat qulaajarpagut, tassaasullu naatsiiat ussassaarutiginnissaat kiisalu qajannartuunerisa paasisititsiniutinissaat.

Naalackersuisut piumassuseqarput suliassat naammassinis-saannut, naalackersuisoq oqarpoq.

Politikkikkut iliuuseqarneq

Taassumalu allannguissamat peqataarusussuseq piumas-userlu annertoorujussusoq oqaatigaa.

Ukiut tamaasa kalaallit naatsiiataat tonserpassuit igiinnar-neqartarput, Neqi A/S-ip tunisinnaangimmagat. Tamanna ilaatigut pisortap Ole Vestergaardip oqarnera naapertorlugu naatsiiat 2019-imit tusaamanerlunneqarnerannik pissuteqar-poq, tassani naatsiiat amerlasuut taartortaqarsimapput, ta-maammallu naatsiiat eqqussukkatut pitsaassuseqaratillu pitsaanerusiimangillat.

Mariane Paviasenip IA-mit Inatsisartunut ilaasortap tassun-ga atatillugu Kalistat Lundip akisussaaffeqarfia isornartor-siornikuuaa. Naatsiiat tonserpassuit igiinnarneqartarnerat, imminut pilersornermut naalackersuisoqarfimmik pilersitsi-soqarnikuunerani inissaminiinngitsaq, taanna isumaqarpoq. Kalaallit naatsiiataat tamakkiisumik atorluarneqassappata, politikkikkut iliuuseqartoqartariaqartoq, Kommune Kujallermi borgmesteri, Stine Egede isumaqarpoq.

Nioqqutissat pitsaasoq

Naatsiiat pillugit isumasioqatigiinnermi peqataasut tamanna isumaqataaffigaa.

Peqataasut isumaqarput nunatsinni naatsiiat naatitsinerup aallartinninnerani ussassaarutigalugit aallartereertariaqar-tut, taamaalilluni nunatsinni naatsiiat naatinneqartut salliu-tillugit tuniarneqarnissaat pilersaarusiorneqarsinnaassam-mat. Taamatutaaq imminut pilersorneq siuarsarneqassappat nukinnik aningaasanillu tunniussisoqartariaqartoq eqqartor-neqarluni.

Tamatumunnga atatillugu imminut pilersorneq pillugu Naalackersuisunut siunnersuisinnaasunik siunnersuisoqati-giiviliortoqartariaqartoq, Nunalerinermut, Imminut Piler-sornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalackersui-soqarfik ilisimatitsivoq.

**Kujataani Asaasoq ApS
Sydgrønlands Rengøring ApS**

Postboks 527, 3920 Qaqortoq

Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

**asaqqissaarneq, Sullissilluarneq
- Nuannisarneq Ipiitsoq**

**Professionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

Har vi en fremtid i Kommune Kujalleq?

af Rainer Permien

I omkring 20 år har jeg ventet med et håb om en udvikling af regionen, især efter sidste kommunalvalg, hvor denne periode efterhånden igen resulterer i endnu en mangelfuld og skuffende fortsættelse af udviklingen i regionerne.

Mine mange ubesvarede læserbreve indikerer påstanden om, at de ansvarlige politikere ikke er interesseret i en dialog og forbliver tavse og åbenbart ikke ønsker at svare på mine læserindlæg eller påpeger et fysisk tiltag, da denne ikke findes! Det virker efterhånden meget deprimerende og på en måde nedslagene, at de respektive ansvarlige ikke har et ønske om at vende den lang-varige nedgangsperiode og nedprioriterer en positiv udvikling i regionen. Hvad er meningen??

Kommunen poster mange økonomiske midler i flere

afholdte møder, seminarer og ISG, som dog uden i en væsentlig grad fremmer positivt processen, hvor billedet om et instrueret skuespil efterhånden fremtoner i mørket, for at gyde lidt olie på oprørte vande!

Hvilken fremtid tilbyder vores kommune?

Flere og flere borgere ønsker mere åbenhed i og fremlæggelsen af kommunens realiserbare plan for udvikling af Sydgrønland, hvilken i en væsentlig grad vil påvirke alle borgerne i kommunen.

Derfor er det mere end naturligt at informere borgerne om hvordan og hvornår kommunen kan udvikles, hvor planen naturligvis vil influere borgernes fremtid for altid.

Samfundet udtømmes for personer med gode uddannelser, børnefamilier rejser fra byen og ikke mange rejser til byen,

Nutaamik angallatitaarnissaq takorloorpiuk?

Nutaamik angallatitaarnissaq imaluunniit pisoqqap taarsernissaa takorloorpiuk? angallammut isuman-

naallisaanermullu atortunut taarsigassarsianik GrønlandsBANKEN-imi pilersitsigit **5. aprilimit - 8. maj** tungaanut pilersitsinermilu akiliutigisartagaq sipaarlugu.

- Angallammut taarsigassarsianik pilersitsinermi akiliutigisartakkamut 100%-imik akikilliliffigit.
- Angallamik nutaamik imaluunniit atornikumik pisiguit atuuppoq.

Siummersortit ullumikkut attavigiuk

Er drømmen en ny båd?

Drømmer du om en ny båd eller at få skiftet den gamle ud? Opret dit lån til båd og sikkerhedsudstyr i GrønlandsBANKEN fra **5. april - 8. maj** og spar stiftelsesprovisionen.

- Du får 100% rabat på stiftelsesprovision ved oprettelse af bådlån.
- Gælder hvad enten du køber en ny eller en brugt båd.

Kontakt din rådgiver i dag

Umiatsiamut taarsigassarsianut neqeroorut tungaanut ingerhasaaq

Baðilans kampagne: **5. april-8. maj**

GrønlandsBANKEN

www.banken.gl · Tlf. 701234

giver det ikke noget at tænke over årsagen hos kommunen?

Det er tankevækkende, at kommunen ikke er parat til at offentliggøre rammerne for udviklingen, men i stedet for tilbageholde eventuelle eksisterende informationer.

Samfundet må dog være berettiget til tilgængelige og essentielle informationer om deres fremtidsudsigter i kommunen.

Dialogen mellem parterne, det offentlige og borgerne i kommunen, er en vigtig detalje i et demokratisk samfund, hvor nu svaret på spørgsmålene indfinder sig og hvorfor besvarelsen på spørgsmålene i læserbrevene kan ikke efterkommes. Er det fordi kendsgerninger mangler en facitliste?

Har vi en demokratisk styret kommune?

Tanken trænger sig på igen om kommunens demokratiske styreform er demokratisk!

Demokratiet fremmes ved dialog, ytringer, udveksling af meninger og ikke af kammerateriet, nepotisme, vennetjenester, arrogance og andre finurlige opfindelser, som ikke hører hjemme i en offentlig institution og burde være grunden til afskedigelsen, lige meget om det er politiker eller embedsmand og almindelige medarbejdere.

Hvorfor skrider den højhævet kommune ikke til handling og skærer igennem ved ethvert tegn af uforenelige hændelser? Er det berøringsangsten, der sætter en stopper for handlingen?

Åbenhed i administrationens beslutninger er vejen til en velfungerende kommune i et samfund, hvor der ikke er plads til lukkethed og hemmelighedskræmmeriet.

Hvorfor er kommunen ikke parat til at yde en indsats for at styrke demokratiet og være tættere på borgerne og være så åbne som muligt med afholdte borgermøder, så langt flere kommer til orde og får tilkendegivet sin mening til politikerne?

Hvilken fremtid har vores kommende generationer?

Uligheden stiger i samfundet og med ulighed kommer nogle følgevirkninger, der påvirker det sociale liv, hvor kommunens store opgave er at skabe et system og en struktur, der sikrer velfærd i dagligdagen, hvor denne struktur bliver et vigtigt element for vores efterkommere!

Har vores unge og yngre generationer en fremtid de kan bygge deres liv på i vores kommune?

Hvorfor er det så fa... svært at få respons på sine spørgsmål?

Ligeså burde forventes et svar ved henvendelserne via mail, idet en offentlig institution har en lovfæstet forpligtelse til at svare på enhver henvendelse, men tilsidesætter loven ved, at simpel ignorerer spørgsmålet og dermed også personen!

Hvorfor og på hvilket grundlag efterkommer kommunen ikke denne lovfæstede forpligtelse?

17 SULELATIGINNIKKUT
ANGUNIAQAARNEQ

MobilePay Aningaasanik pajugut

Apersortiffiit nallerput – ajomangitsumik nuannersumillu "MobilePay – Aningaasanik pajugut" atorlugu tunisigit, "Aningaasanik pajugut" ajomangitsumik namminersamillu aningaasanik tunisisinnaavutit. Appi atorlugu assiginngitsunik nuannersunik poortorsinnaavat, ataasiarlugu swiperuit tunissut namminersamik inuulluaqqussutalimmik nassissinnaavat.

- Mobilepay atorlugu toqqaannartumik nuussigit imaluunniit tunissutip kodea allassinarlugu tunissutisiasat akomannut iliguk
- Aningaasanik tiguseqqaartanaqanngilatit, nassitsittup ajomangitsumik kontominut ikisinnaavai
- Piumalleruit sanasinnaavat, namminerlu aalajangerlugu qaqugukkut ammameqarsinnaanngussanersoq

MobilePay Pengegaver

Det er konfirmationstid – giv penge nemt og sjovt med "MobilePay Pengegaver". Med "Pengegaver" kan du give penge i gave på en let og personlig måde. I appen finder du et udvalg af hyggelige indpakninger, og med ét swipe sender du gaven afsted med din egen personlige hilsen.

- Giv penge direkte med MobilePay eller som en gavekode, du skriver ind i et kort og tager med til gavebordet
- Du slipper for at hæve kontanter, og modtageren kan nemt sætte gaven ind på sin konto
- Du kan lave gaven, når det passer dig og selv bestemme afleveringstidspunkt

Qaqortumi meeqqat atuarfiat pimmatiginnittarnermut akiunissamut periusissamik pisariaqartitsivoq

Kommunalbestyrelsip pimmatiginnittarnermut akiunissamut periusissartitsiniarpoq, atuarfiullu periuseqarluni suliaqarnermi qanoq unitsitsiniaasoqarsinnaannernik pilersaarusiortoqassasoq, aammalu kinguneqartusamik iluatsittumillu suliaqartoqassasoq.

Nakuusernerit pimmatiginninnerillu atuartuni, angajoqqaa-ni, atuarfimmi ilinniartitsisuni kiisalu aqutsisuni initupput. Kommune Kujallermi kommunalbestyrelsip tamanna paasi-vaa.

Sakkortuumik nakuusertoqartarneranik assersuutissaqarpoq, ataatsimiititaliami siulittaasoq oqaluttuarpoq, taassuma sunarpiaq pineqarnerisooq oqaatigerusunngilaa. Kisianni oqarpoq:

- Qujanartumik inuiaqatigiinni eqqartorneqartutut annertususeqanngilaaq.

Pimmatiginnittarnek pillugu periusissaaq

Taamaakkaluartoq pimmatiginnittarnermut akiunissamut periusissamik pisariaqartitsisoqarpoq, ataatsimiititaliami siulittaasoq Bibi Kielsen ilisimatitsivoq. Atuarfimmi aqutsisut oqaloqatigalugit ataatsimeeqatiginerisa kingorna taman-na paasinarsivoq.

- Iliusissatut pilersaarutit suut suliarineqarnissaannut ataatsimoortumik periusissaqassaaq.

Pimmatiginnittartut pimmatigineqartullu isumagineqassasut, Bibi Kielsen oqaluttuarpoq.

Periusissamik malitasaqanngikkaanni pisumi aalajangersimasumi qanoq iliuuseqarnissaaq nalunarsinnaasarpooq, ataatsimiititaliami siulittaasoq taama isumaqarpoq.

- Aallaqqaammut taakku sulissutigissavagut, atuarfik taamaalilluni iliuusissanik suliaqarnissamut najoqqutassasasaaq.

Kulturimik allanngineq

Pimmatiginnittoqartillugu malittarisassat malillugit atuarfimmi aqutsisut iliuusissaminnik iliuuseqarsimasut, taassuma naqissuserpaa. Kisianni pimmatiginnittoqanngilluinnar-nissaa periusissap nutaap siunertaraa.

- Takorluugaq taanna malillugu sulivugut (ataatsimiititaliaq, aaqq.).

Ataatsimiititaliap atuarfimmi aqutsisut angajoqqaallu suleqatigalugit aamma kulturimik allanngortitsinermik pilersit-siniarniarput, taanna ataatsimut iliuuseqarnissamik pisariaq-artitsivoq.

Tamatuma saniatigut ataatsimiititaliap atuarfimmi nakuusertarnerup pimmatiginnittarnerullu pinaveersaartinneqar-nissamut suliniuteqarnerup nukittorsarneqarnissaa annertusarniarpaa, atuarfimmilu aqutsisut qaammatit tamaasa atu- arfiup politikerinit sunik pisariaqartitsineranik naliliisarnis-saa.

2019-imi upernaakkut ataatsimiittoqarnerani nuna tamak-kerlugu pimmatiginnittarnermut akiuinissamut periusissamik ineriartortitsisoqarnissaa Inatsisartut isumaqatigiissutigat.

Periusissaaq siorna aasaanerani atulerpoq, taamaakkaluartoq nakuusertarnek pimmatiginnittarnerlu annikillisinnaarlugu suliniuteqarnissaaq sulii pisariaqarpoq.

Kuannersuit: Saqitsaanneq nanginneq-arpoq – inaarutaasumik itigartitsissut sapaatip akunneri arlaqanngitsut qaangiuppata piariissaaq

Kuannersuarni paaanissamut akuersissummut Naalakkersuisut itigartitsinerminnut missiliutaannut Energy Transition Mineralsip tusarniaanermut akissutini tunniuppaa. Taamaalilluni inaarutaasumik itigartitsissuteqarnissaq inaarsarneqarsinnaanngorpoq, ingerlatseqatigiiffilli maalaaruteqarnissamut ukiumik ataatsimik periarfissaqarpoq.

Narsap eqqaani Kuannersuarni saffiugassanik paaanissamut itigartitsissummut tusarniaanermut akissut Energy Transition Mineralsip februaarimi tunniuppaa.

Naalakkersuisut taamaalillutik sapaatip akunnerisa pingasut iluanni qinnuteqaammut akissutini inaarutaasooq tunniussinnaalissavaat. Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq, Jørgen Hammeken Holm, Sermitsiaq.AG-mut taama ilisimatitsivoq.

Decembarimi Energy Transition Mineralsip misissuinissamut akuersissutertik nutartertippaat, uranimillu paaanissamut misissuinissamullu inerteqquteqarnermik inatsit paaanissamut akuersissutiminnut atuutinnngitsoq, tamanna takussutissaasooq ingerlatseqatigiiffik isumaqarpoq.

Paaanissamut suli itigartitsisoqartooq

Naalakkersuisoqarfimmili pisortap tamanna ilumuunnginnerarpaa.

- Sivitsuineq uranimut inatsimmut tunngassuteqanngilaq. Suliffeqarfik misissuinermit aalajangersimasumik annertusulimmik aningaasartuuteqarnermut piumasaqaatinik naammassinnissimatillugu periuseq tamanna nalinginnaasuuvoq. Taakku (Energy Transition Minerals Ltd., aqq.) naammassisinnaalluarpaa. Tunngavilersuineq uranimut inatsimmut tunngaveqanngilaq, taanna oqarpoq.

Misissuinissamut akuersissutit inatsisip atulinnginnerani tunniunneqartut inatsimmut ilaanngitsut, naalakkersuisoqarfimmi pisortap aamma ilisimatitsissutigaa, kisianni paaanissamut akuersissutit inatsisip akuerineqarnerata kingorna tunniunneqartussat uranimik misissuinissamut paaanissamullu inerteqquteqarnermut ilaatinneqarput.

Uranimik akoqarpallaartoq

Piiaaffimmi uranimik 100 ppm-imik akoqarmat, tamannalu uran pillugu inatsimmi 2021-meersumi inerteqqutigineqarlermat, Naalakkersuisut missiliummi tusarniaassutigineqarnerqartumi paaanissamut akuersissummik itigartitsineq tunngavilersorpaat.

Ingerlatseqatigiiffiup maanna tusarniaanermut akissutini itigartitsilluni aalajangernermut paasisatigut aamma inatsisitigut akerlilisoq nassiussimalerppaa.

Tusarniaanermulli akissutit inerneru allanngortissinnaanngilaq, naalakkersuisoqarfimmi pisortaq isumaqarpoq. - Misissuinissamut akuersissummut itigartitsinermit missiliutitsinnut tusarniaanermut akissuteqarnerat ilumoorpoq. Kisianni akissutaanni annertuumi naalakkersuisoqarfimmit Naalakkersuisunut inassuteqaatitsinnut allannguisinnaasumik nutaamik imaqqanngilaq. Taamaattumik sapaatip akunneri pingasut iluanni misissuinissamut itigartitsinermit inassuteqaatit piareernissaa naatsorsuutigaa.

Aalajangerneq maalaarutigisinnaagaat

Inaarutaasumik itigartitsineq tunniunneqareerpat, ingerlatseqatigiiffik aalajangerneq pillugu ukiumi ataatsip iluani maalaaruteqarsinnaavoq.

Energy Transition Mineralsip akuersissutit iluarsinarlugit arlalitsigut suli ilungersuuteqarpoq. Atuinissamut tapiliussat qinnuteqaammik tunniussaqqarput. Siunnersuummi nutaamik ingerlatseqatigiiffik malmimik piiaaniarpoq, saffiugassaniillu uranimik piiaaniarpoq, uranilu qaqqamut utertillugu inisseqqillugu, suliniuummi siullermi uranip piiaarneqarnissaa tuniniarneqarnissaalu siunniunneqarnikuuvooq. Malmip nunamit qaqqillugu suliarineqareerneranit, imaluunniit tuniniarnerani piiaanerunersoq saqitsaanermi apeqqutaavoq.

- Atuineq piiaanerlu immikkoortumi assigiipput, kisianni inatsimmi tamakkiisumik ersarissuunngilaq. Nunamit qaqtigaanni tassa atunerusoq isumaqarluinnarpugut, Jørgen Hammeken Holm oqarpoq.

Isumaqatiginninniartitsineq saniatigut ingerlasooq

Piiaanissamut qinnuteqaatit saniatigut ingerlatseqatigiiffik urani pillugu inatsisip 2021-mi atulersinneqarnera tunuliaqutigalugu isumaqatiginninniartitsinermit aallartitsivoq, tassani ingerlatseqatigiiffiup misissuinissamut akuersissutigeriigaani pisinnaatitaaffii, aamma atuinermut akuersissummik pissarsinnaanermit piginnaatitaaneq pineqarput.

- Isumaqatiginninniartitsinermit suliaq suli ilungersuutigarput, taannalu itigartitsissutigineqassasooq suli neriuutigarput, Jørgen Hammeken Holm naggasiivoq.

Grønlands uheldige kartoffel

Den grønlandske kartoffelproduktion er gået tilbage – og det kniber med forbrugernes tillid til de grønlandske kartofler.

Igennem mange år frem til 2019 var den grønlandske kartoffelproduktion en gedigen succeshistorie. Kartofflerne var af høj kvalitet, forbrugerne elskede de grønlandske kartofler, gourmetkokkene roste kartoflerne til skyerne, og forskere langvejs fra blev forbløffet over, at det kunne lade sig gøre at dyrke kartofler praktisk taget uden sygdomme i det subarktiske miljø i især Sydgrønland, skriver Sermitsiaq /AG

Du får dermed som netlæser adgang til en avisartikel, der normalt koster penge. Vi håber, at artiklen kan illustrere, at aviserne er andet og mere end nyheder, der typisk ender som citathistorier på gratismedierne. Avisernes store kvalitet beror også på dybde og baggrund og ikke mindst vel-skrevne personhistorier.

Håber du bliver inspireret til at tegne et prøveabonnement, så du bliver bedre klædt på til at følge samfundsudviklingen.

Siden har piben fået en anden lyd. De heldige kartofler er blevet til uheldige kartofler.

Produktionen er gået ned, forbrugerne er angiveligt utilfredse med smagen, og Neqis kartoffelcentral i Narsaq må hvert år køre tonsvis af grønlandske kartofler på dumpen.

Mørke pletter

Der har været udfordringer siden 2019, hvor Neqis kartofler fik mørke pletter i midten af kartoflerne.

- Kartofflerne havde ikke havde samme eller bedre kvalitet end de importerede kartofler. Detailkunderne har derfor ikke samme tillid til kvaliteten på kartoflerne, som de havde tidligere, siger direktør Ole Vestergaard, Neqi. Hverken Ole Vestergaard eller eksperter, som Sermitsiaq

har talt med, tør komme med et bud på, hvad det var, der gik galt i 2019.

- Vi kan oplyse, at vi bruger den danske kartoffelavl-organisation Danespo lige fra valg af sorter og for at sikre den bedst mulige kvalitet i hele forsyningskæden.

Upernaviarsuk laver forsøg med forskellige sorter og har også en dialog med Aarhus Universitet og søger midler til at få lavet løbende jordbundsundersøgelser, så vi kan sikre kvaliteten fra bunden, siger Ole Vestergaard.

Et levende produkt

- En kartoffel er et levende produkt, hvor kvaliteten svinger meget fra år til år. Udover dette så svinger kvaliteten også hos de enkelte avlere. Vi har avlere, der kan levere den samme gode vare år efter år, mens andre avlere aldrig kan lykkes, forklarer produktkonsulent Torben Nielsen fra Danespo om den danske kartoffelproduktion.

På Upernaviarsuk oplyser gartner Kim Neider, at de grønlandske avlere især bruger kartoffelsorterne Sava, Folva, Solist, Ballerina og Gala. Det er alle sorter, der er velkendte og meget benyttede i dansk kartoffelavl, så gartneren tror ikke, at det kan forklare problemerne i 2019.

- De sorte pletter i kartoflerne er et overstået kapitel. Måske det var et gødningsproblem, men det kan skyldes mange ting, siger Kim Neider.

Kartoffelcentral i Narsaq

Det gik ellers så godt for blot få år siden. Da Neqi oprettede sin kartoffelcentral i 2016, blev der indhandlet over 100 tons kartofler. Forskerne var enige om, at den grønlandske jord er enestående til kartoffelavl. Mange af de sygdomme og skadedyr, som ellers plager kartoffelavlere i resten af verden, findes ikke i den grønlandske jord.

Siden er det gået tilbage med indhandlingen – og Neqi smider nu størstedelen af kartoflerne ud. I indeværende sæson er der indhandlet 72 tons. Heraf er blot 12 tons blevet solgt, oplyser Neqi i et paragraf 37-svar til Inatsisartut-medlem Mariane Paviasen (IA), der selv er valgt i Sydgrønland.

Mariane Paviasen er stærkt utilfreds med, at potentialet i de grønlandske kartofler ikke bliver udnyttet. Hun forstår ikke, at udenlandske kartofler er billigere end lokalt producerede. Hun sekunderes af borgmester Stine Egede (IA), Kujalleq Kommune:

- Vi har meget velsmagende og kvalitetsmæssigt konkurrencedygtige kartofler. Forskning har vist, at den grønlandske jord er bedre end den danske jord på grund af fravær af sporer, der skaber skimmel i kartofler. Hvis vi vil have selvforsyning, hvorfor er det så svært at distribuere de grønlandske afgrøder, mens de er friske, spørger Stine Egede.

- Det er på tide, at der sker en koordineret løsning og politisk handling, så potentialet af grønlandske kartofler bliver fuld udnyttet i stedet for at smide dem ud, mener Stine Egede.

Kartoffel-seminar

Det politiske røre om kartoflerne har ført til, at der netop har været holdt et seminar i Narsaq om problemerne. Konferencen var indkaldt af Departementet for Landbrug og Selvforsyning, hvor emnet var at sikre den bedst mulige kvalitet i hele forsyningskæden, herunder også valget af kartoffelsorter.

- På seminaret var der enighed om, at kvaliteten af de grønlandske kartofler overordnet set er i orden, fortæller Neqi-direktør Ole Vestergaard, der oplyser, at Neqi i dag aftager kartofler fra blot tre avlere i det sydgrønlandske område.

- Alle i produktionskæden har arbejdet med forbedringer. Avlerne har arbejdet med sorter, gødning, optag og opbevaring. Eqluit Ilua har for eksempel bygget ny opbevaringshal og tager kun kartofler op ved håndkraft.

- Neqi transporterer nu kartoflerne til Narsaq på Viking II, hvor de opbevares i koldt og mørkt lager. Kartoflerne bliver hærdet lidt, inden de bliver pakket og transporteret i frugtkasser. Royal Arctic Line sørger for distributionen til det øvrige Grønland og sikrer, at kartoflerne holdes koldt, mørkt og samtidigt ventileret under transporten.

- Samtidig er butikkerne er blevet bedre til at opbevare kartoflerne mørkt og koldt, siger Ole Vestergaard.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

Air Greenland marloriaammik Narsarsuarmut

Air Greenland fordobler på Narsarsuaq

Københavnip Narsarsuullu akornanni timmisartuussinerit amerlanerulersinneqarnerat Kujataani inuussutisarsior tunut takornariaqarnermullu isaassineruvoq. Sumiiffimmili angallanneq immap sikuanik qulimiguu-lissaqannginnermillu ilungersunartorsiorpoq.

Sisamangormat Air Greenlandip ukioq manna Københavnip Narsarsuullu akornanni aasaanerani timmisartuussinini aallartippaa. Tassalu nalinginnaasumit qaammatinik marlussunnik siusinnerusumik, Air Greenlandimiilli aqqut isumalluarnartinneqarpoq taamaattumillu ukiut siuliinut naleqqiullugu timmisartuussinissat marloriaatinngortinneqarlu tik.

- Ukiuni siusinnerusuni timmisartuussinissanit 20-nit maanakkut 2023-mi 41-nngorput. Københavnimiit timmisartooq siulleq sisamangornermi marsip 30-ani nal. 12.53 mippoq, Air Greenlandimi niuernermt pisorta q Katja Vahl oqaluttu arpoq.

- Qaammatini siullerni marlussunni sapaatip-akunneranut ataasiartarniarpugut, angallaffiunerpaallu nalaani sap. ak. 25-miit 37-mut Københavnip Kujataatalu akornanni marloriartassalluta. Aasaanerani ulapaarnerup kingorna sap.ak. 38 tungaanut sapaatip-akunneranut ataasiaannartaqqilissaagut.

Isumalluartut

- Ukioq manna Kujataani annertuumik isumalluarpuqut ingammik takornariarfiup nalaani, tamannali Narsarsuarmut timmisartuussinerusalernissatsinni tunngaviunngilaq tamar-miusoq. Kissaatigaarputtaaq kiffartuussinerup pitsaaneruler-nissaa toqqaannartumik timmisartuussinermi kiisalu allak-kanik usinillu pilersuiner mi.

Flere afgange mellem København og Narsarsuaq er en hjælp til erhvervslivet og turismen i Sydgrønland. Men trafikken i området er udfordret af is og mangel på heli-kopterkapacitet

Torsdag forrige uge tog Air Greenland hul på årets sommer-rute mellem København og Narsarsuaq. Det er et par måneder tidligere end normalt, men Air Greenland tror på ruten og har derfor fordoblet antallet af afgange i forhold til tidligere år.

- Vi er gået fra 20 flyvninger i tidligere år til 41 her i 2023. Det første fly fra København landede torsdag den 30. marts kl. 12.53, fortæller marketingchef Katja Vahl fra Air Greenland.

- De første par måneder flyver vi en gang om ugen, og i højsæsonen fra uge 25 til 37 har vi to afgange mellem København og Sydgrønland. Efter sommertravlheden dros-ler vi igen ned på en ugentlig afgang indtil uge 38.

Store forventninger

- Vi har store forventninger til især turistsæsonen i Sydgrønland i år, men det er ikke hele baggrunden for, at vi nu øger beflyvningen af Narsarsuaq. Det er også vores ønske at forbedre servicen med direkte beflyvning og også leverancer af post og fragt.

Naalakkersuisut har afvist at blande sig

Forhandlingerne mellem KNAPK og Royal Greenland om kiloprisen for stenbiderer er stadig stillestående. Nu vil KNAPK demonstrere mod Inatsisartut og Naalakkersuisut, som de kritiserer for ikke at blande sig.

Anden uge af kvotevinduet på stenbider lakker i dag mod enden.

Sæsonen skulle egentlig være startet den 1. april, men fiskerne stadig er i land, for forhandlingerne mellem KNAPK og Royal Greenland om kiloprisen er nemlig igen i år stødt på grund.

- Vi har nået en alvorlig og vanskeligt status på fiskeriområdet. Vi føler, at der ingen andre udveje er, og derfor har vi valgt at demonstrere, siger formanden for KNAPK, Nikkulaat Jerimiassen, til KNR.

Sagen kort

1. april starter den sæson, hvor fiskerne kan fiske efter stenbider. Det må de gøre i 60 dage .

Men sådan kommer det ikke til at gå i år.

En gammel konflikt fra sidste år er nemlig blusset op igen. Den handler om, at Royal Greenland vil betale 22 kroner per kilo indhandlet stenbiderrogn - og det er for lidt mener fiskerne, der nu holder deres garn på land.

Sidste år tilbød Royal Greenland også fiskerne 22 kroner per kilo. Det fik fiskerne til at demonstrere foran Royal Greenland og selvstyretårnet i Nuuk.

Men efter knap tre uger satte fiskerne alligevel garn ud og

begyndte at hente stenbider op. Og de fik ikke forhøjet prisen på de 22 kroner per kilo.

KNAPK vil have et 5 kroners tillæg til indhandlingsprisen på stenbiderrogn.

Modparten Royal Greenland vil give 22 kroner per kilo, hvilket er det samme som sidste år, og det nægter fiskerne at acceptere.

Demonstrationen er rettet mod Inatsisartut og Naalakkersuisut, som KNAPK ikke mener løfter deres opgave og ansvar overfor fiskerne.

Derfor mener foreningen, at Naalakkersuisut bør træde tilbage.

- Vi skal også tænke på, at priserne stiger. Fiskernes løn ændrer sig ikke, men alle andre i samfundet får mere løn. Vores udgangspunkt er, at vi ikke længere kan acceptere den meget lave løn i forhold til fiskernes og ufaglærte arbejderes løn, lyder det fra Nikkulaat Jerimiassen.

KNAPK vil have Naalakkersuisut til at blande sig i forhandlingerne, da Royal Greenland er en offentlig ejet virksomhed.

Naalakkersuisut har dog afvist at blande sig, da man ifølge naalakkersuisoq for fangst og fiskeri, Karl Tobiassen, har respekt for organisationerne og tillid til, at parterne selv kan finde en løsning, lyder det i en pressemeddelelse.

Efter kritik: Kalistat Lund tager kartoffel- opgaven på sig

Naalakkersuisoq har arrangeret en kartoffel-workshop i Narsaq. Her er deltagere blevet enige om, at hvis selvforsyning skal fremmes, skal der lægges nogle kræfter og økonomisk tilskud i den grønlandske kartoffelproduktion.

- Det er vigtigt for Naalakkersuisut, at de grønlandske kartofler bliver afsat hvert eneste år. Sådan lyder det fra Kalistat Lund, naalakkersuisoq for landbrug, selvforsyning, energi og miljø.

Hans udtalelse kommer i kølvandet på en kartoffel-workshop i Narsaq, hvor kartoffeldyrkere, grøntsagsdyrkere og repræsentanter lige fra Neqi A/S til Grønlands Selvstyre har været samlet.

I den forbindelse blev søtransport, kartoffellager, sorteringsmaskiner, emballager, konkurrencedygtighed, placeringen i butikkerne og priser diskuteret. Nye sorter af kartofler og branding af kartoflerne til den grønlandske befolkning blev også drøftet.

- Jeg er glad for, at alle led i kartofflens rejse fra jord til bord var repræsenteret under workshoppen. Vi fandt frem til at de største udfordringer, er markedsføringen af kartofflen og dens skrøbelighed. Der er stor vilje hos Naalakkersuisut, til at denne situation bliver rettet, siger naalakkersuisoq.

Politisk handling

Han nævner, at der var et enormt engagement og vilje til forandring.

Hvert år kasseres tonsvis af grønlandske kartofler, fordi Neqi A/S ikke kan få dem solgt. Det skyldes ifølge direktør Ole Vestergaard blandt andet kartofflens dårlige rygte fra 2019, hvor en stor del af kartoflerne havde mørke pletter, og derfor ikke havde den samme kvalitet som de importerede kartofler.

Mariane Paviassen, medlem af Inatsisartut for IA, har i den forbindelse langet ud efter Kalistat Lunds ansvarsområde. Hun mener, at det ikke er på sin plads, at der kasseres kartofler i tonsvis, når man har oprettet et departement med henblik på selvforsyning.

Stine Egede, borgmester i Kommune Kujalleq, mener ligeledes, at det kræver politisk handling, hvis potentialet af grønlandske kartofler skal udnyttes fuldt ud.

Rigtig godt produkt

Det er deltagerne i kartoffel-workshoppen tilsyneladende enige i.

De mener først og fremmest, at markedsføringen bør koordineres tidligt på sæsonen, så den grønlandske kartoffel sælges først, før der købes udenlandske kartofler. Men de var også enige om, at hvis selvforsyning skal fremmes, skal der lægges nogle kræfter og økonomisk tilskud.

Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø oplyser i den forbindelse, det er oplagt, at der etableres et selvforsyningsråd, som rådgiver Naalakkersuisut.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektro
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatorer	Døgnvagt
Belysningsteknik	El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqaqluortoq qullinik errorsiviit
nillataartitsiviit allallu*

Arssarnerit A/S
Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500

Vagttlf.: 494530

Permien & Permien

Permien & Permien tilbyder internet til både private og erhverv.

Der er følgende månedlige priser:

Privat "Op til" pakke

10/2 mbit

599 kr.

30/5 mbit

699 kr.

30/30 mbit

899 kr.

Oprettelse: 2.200kr.

Erhvervs "Op til" pakke

30/30 mbit

1.349 kr.

50/50 mbit

2.199 kr.

100/100 mbit

2.899 kr.

Oprettelse: Spørg om priser, da det variere

NUTAARSIASSAQ
NYHED

Iffiortoq rundstykkini arfineq pingasunik dagmartæremillu ataatsimik ullaakkorsiutillissaaq

naqitsimmit naqitat qulit katersoreerukkit.

Pisiffiup Sparilluunniit iffiorfiani iffiaarsinerit tamaasa naqitsimmit naqitannattassaatit.

Bageren giver et gratis morgentilbud bestående af 8 rundstykker og en dagmartærte, når du har samlet 10 stempler.

Få et stempel hver gang du køber et rugbrød i bageren hos Pisiffik eller Spar.

Tulliani
iffiorfilialeruit
naqitsivissaatit
eqqaamajuk

Husk dit stempelkort,
næste gang du skal
til bageren